

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za jeden mesec 1 glđ 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za jeden mesec 1 glđ.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravištvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 176.

V Ljubljani, v četrtek 3. avgusta 1899.

Letnik XXVII

Davčna morala.

Davkov menda nihče z veseljem ne plačuje, in vsakdo bi raje videl, da bi se z manjšim odkrižal. Vendar se pravičnemu obdačenju ne more ustavljati, kdor pozna potrebe dežele in države in goji ljubezen do ožje in širše domovine svoje. Žal, da moramo na tem mestu izražati trpka čustva mnogih davkoplachevalcev, ki imajo to srečo, da plačujejo osebno dohodnino. V tem oziru so nam znana fakta iz nam došle pritožbe, ki ne osvetljujejo v najboljši luči davčne morale.

Danes ni več prepira o načelu, da naj vsakdo plača državi po svoji davčni zmožnosti. Načelo je lepo, toda v praksi se kaže drugače. Osebna dohodnina temelji na načelu, da se gospodarsko slabejši nekoliko razbremené ter močnejši v rastočem razmerju pritegnejo. Pokazalo pa se je zadnji dve leti, da fiskalizem kruto privija davčni vijak, kar provzroča mej prebivalstvom veliko nevoljo. Na razpolago nam je stotero pritožeb iz vseh krogov davkoplachevalcev. Samo nekaj slučajev:

Oglasil se je mej drugimi pri nas kmet, kateremu so nabili osebne dohodnine nekaj nad 3000 glđ. Mož je škrtal in rentočil. In nevolja njegova je bila povsem opravičena. Čisti katastralni dohodek mu ne znaša niti 250 glđ. Poleg hiše ima male stope, od katerih so mu zaračunali čistega dohodka 250 glđ. in za stanovanje v navadni kmečki hiši kar 120 glđ., a ostalo od dohodkov iz obrestij. In mož se je desetkrat priveril, da ima samo 400 glđ. na posojilu.

Drugi slučaj: Nekdo je izkazal res precejšnjo svoto, ki jo plačuje kot obresti od svojih dolgov.

Odgovarjali so mu: Mi ti ne verujemo, da imaš toliko kredita. — Tableau!

Tretjemu so za minolo leto odmerili osebno dohodnino četrte vrste, a letos so ga povzdignili kar v osmo vrsto, češ, pa se pritoži. In kaj mu je odgovoril dotični davčni nadzornik? Mi smo kakor državni pravniki. Ti imajo dolžnost, da vsacega zatoženca »notri tlačijo«, a zatoženec ima pravico, da se brani sam ali po zagovornikih.

Tako torej! Poštenjak po svoji vesti napové dohodke, to napovedbo podpiše s svojim poštenim imenom, a cenilna komisija mu odgovori: To ni res! Ali je čudno, da marsikom kri zavré, kajti takih bahačev je malo, ki bi več dohodkov napovedali, nego jih imajo.

In vzemimo kmeta, ki morda res ne sliši bobna pod oknom, a vendar nima nad 600 glđ. čistih letnih dohodkov. Dobil je plačilni nalog glede osebne dohodnine. Računa in računa in morda ima 600 glđ. kosmatih dohodkov. Pa se pritoži! Dvomimo, da se to strinja z davčno moralo. In koliko je tacih kmetov, ki znajo sami delati take pritožbe? Ali veste, kaj se zgodi? Kolne, da se ogenj kreše. In to zaradi davčne morale. Tako so nekemu obrtniku od njegovega podjetja nabili 1500 glđ. čistega dohodka. Hodil je od Poncija do Pilata in konečno zbil svoj dohodek na 500 glđ. Kdo se je motil?

Pravilno tako postopanje gotovo ni in posledica bode ta, da bodo davkoplachevalci prikrivali svoje dohodke. Za danes ne rečemo družega, nego da zakon ni ravno slab, toda isti, ki ga izvršujejo, mnogokje ne poznajo razmer, ampak le davčno vrečo, a še manj jim je znana: ratio legis.

Naši državni poslanci so svoj čas v tem oziru že storili svojo dolžnost, a kakor kaže, bode treba zopet katero reči.

Mažari v hrvatskem Primorju.

XXIV.

Znano je, kako je hotel minister Banffy mestno avtonomijo na Reki popolnoma odstraniti ter vso upravo izjednačiti z upravo drugih mest na Ogrskem, kajti Mažari smatrajo Reko za popolnoma mažarsko mesto. Radi tega nasilja je po dolgotrajnem uporu bilo mestno zastopstvo razpuščeno in uprava izročena od ogrske vlade imenovanemu županu, kateri še zdaj vodi vse mestne posle. Vlada se ni upala razpisati novih volitev, ker ni bila varna, da zmaga s svojimi kandidati proti avtonomistom, ter je raje uporabila silo, samo da zlomi moč sebi protivnega življa, ki zahteva, da se Reka smatra kot neka čisto samostalna občina, kot država med Hrvatsko in Ogrsko s svojimi zakoni in s svojim grbom. Radi zgoraj omenjenega nasilja vlada med avtonomisti velika mržnja proti Mažarom, pa se pripravljajo na novo borbo. Ti avtonomisti so pa seveda tudi hudi protivniki Hrvatov, kajti kot irredentisti že tako ne trpe Slovanov, a kot Rečani mislijo, da so jim Hrvati za avtonomijo, to je, za njihovo irredentistiško početje še bolj nevarni kot Mažari, ker Reka je vendar le še večji del po prebivalstvu hrvatsko mesto s čisto hrvatsko okolico.

Zatoraj so se avtonomisti razveselili, ko je postal Szell ministerski predsednik, češ, da bode on tudi na Reki uredil zmešane odnošaje po čisti državni ustavi, kakor je pri svojem nastopu ob-

LISTEK.

Pot v Clauzetto.

(Jos. Lavtižar.)

II

San Daniele, 13. maja.

Najlepši pogled na Gemono (Žminj) imaš s kolodvora. Trg je precej velik in leži v bregu, da je popolno razprostrt pred očmi. Sredi poslopij se vzdiguje na griču starodaven grad z visokim stolpom. Ako bi moglo to zidovje govoriti, pripovedovalo bi o nekdanji slavi oglejskih očakov, ki so si zgradili to trdnjavo, da so imeli na svojem potovanju v njej začasno stanovanje. Obzidani vrtovi se širijo na obeh straneh ceste, povsod te pozdravlja vinska trta in slednjič prideš po strmi poti do glavnih ulic. Konec trga stoji velik samostan, katerega je sozidala bogata francoska princesinja. Tukaj je materina hiša misijonskih sester in višja dekliska šola. Redovnice nosijo sivo sukneno obleko s črnim pogrinalom čez glavo in velik križ na levi strani. Nekaj je med njimi onemoglih, ki so v raznih krajih — celo v Ameriki — mnogo delovale v prid človeški družbi, trudile se posebno z vzgojo zapuščenih otrok. Sedaj imajo tukaj zasluženo pokojnino na stara leta in oskrbujejo bolj lahka opravila, kolikor jim

dopuščajo opešane moči, katere so že zadostno izrabile v dejanjski ljubezni do bližnjega. Poklic mlajših redovnic je poduk ženske mladine. Dolgi hodniki se križajo znotraj na vse strani; učilnice, spalnice in drugi potrebni prostori so vzorno vrenjeni. Preskrbljeno je tudi za zabavo deklet in povsod opaziš red in snažnost.

Izmed treh lepih cerkvâ v Žminju omenim cerkev sv. Antona Pad., katero imajo častiti oo. frančiškani. Pred davnim časom (okrog leta 1230) prebival je tukaj imenovani svetnik in še sedaj je ohranjena sobica, v kateri je stanoval. Pri vходу bereš napis: Cubiculum s. Ant. Pad. Pet metrov utegne biti dolga in štiri široka. To je pač važen zgodovinski kraj, ki nas prestavi blizu 700 let nazaj, in kakor vsaka stara reč, tako vzbuja tudi ta ubožna celica neko otožno čuvstvo v človeškem srcu. Mi smo vajeni dandanes ukusno opravljenih sob s slikanimi stenami, velikimi okni, gladkim parketom, lepimi pregrinjali in finim pohištvom, sedaj poglejmo »salona«, v katerem je živel ta glasoviti čudodelnik. Eno majhno okno, mrzel kamniten tlak, z apnom pobeljen lesen strop, neometane stene... Taka soba bi menda ne prijala več našim modernim razvadam. Vse te očrnele stene, med katerimi je molil, premišljeval in se pokoril sv. Anton, preobložene so z znamenji človeških nadlog. Omehkužena človeška narava se kar zgraža pri takem pogledu in si do-

mišljuje skoraj mrliški duh v tem zaduhlem kraju. A ko se spomniš, da nisi v bolnišnici ampak v stanici mladega, revnega meniha, ki je učakal komaj 36 let, pa storil veliko dobrega in čudovitega v življenju in po smrti s svojo mogočno priprošnjo že marsikateremu bolniku zadobil ljubo zdravje: — tedaj te prevzame vesela nada, da bi pomagal še tebi, ako bi prišel v slično nesrečo. Čudna znamenja, katera vidiš po stenah, niso kakih modeli t. j. pripomočki za znanstveno proučavanje, ampak trofeje ali častna priznanja za dobljeno milost ozdravljenja. Zato vidiš poleg omenjenih spominkov še veliko število tablic s črkami P. G. R. Na vprašanje, kaj pomenijo te tri črke, povedali so mi, da se to bere: Per gratia ricevuta — za prejeto milost.

Kor sem izvedel, da je v samostanu slovensk pater Kranjskega, me je prav razveselilo, da se mu morem predstaviti in soznaniti se z njim. Č. o. Avguštin Bren (rojen v župniji Sveta Gora nad Vačami) me prijazno sprejme in izprašuje po domačih novicah, on pa pripoveduje o svojem delovanju v Italiji. Gostoljubni očetje mi ponudijo prenočišče, katero prav rad sprejemem, saj je znano, da po laških gostilnah ni prijetno iskati stanovanja. Nekdaj so imeli v samostanu več prostora kakor sedaj, država si je namreč prisvojila precej poslopja ter ga priredila za ljudsko šolo. Na tak način se najhitreje

Sh 204

ljubil za vso državo. Toda dolgo so morali čakati s svojo namero, da se začne v tem pogledu dogovarjati s Szellom, ki je bil do zdaj s sklepanjem financijske nagodbe z Avstrijo zadržan. Še le te dni se je podal sedanji župan reški, Valentić, v Budimpešto na dogovore, ki se pa po najnovjših poročilih niso dobro izvršili za Rečane. Szell je ravno takega mišljenja glede reške avtonomije, kakor je bil Banffy. Reka mora namreč priznati vsó nadmoč ogrske države ter ne sme imeti nikakoršne posebne avtonomije, kakor si to avtonomisti želé. Državni zakoni, pravi Szell, se morajo priznati po celi državi jednako, pa tudi na Reki, ki je le del ogrske države; sicer pa je ogrska vlada pripravljena, za Reko storiti vse, kar se le da, če le ta prizna zahtevo ogrske vlade. Če pa tega ne stori, se more tudi zgoditi, da bi ogrska vlada prenehala podpirati Reko v gmotnem pogledu.

Avtonomisti reški so vsled tega odgovora kar osupnjeni, saj so se za gotovo nadejali od mažarskega ministerskega predsednika, da bo z Rečani ravnal prijazno, kakor je bila to navada v prvih letih, ko so si Mažari Reko prisvojili. Ker pa avtonomisti ne mislijo popustiti v svojih zahtevah, a vlada ni varna zmage pri mestnih volitvah, ostalo bode današnje stanje še dalje na Reki, kar tudi mažarski časopisi naravnost priznavajo. Sicer pa je vse mažarsko časopisje popolnoma zadovoljno z odgovorom ministerskega predsednika Szella ter zahteva, da se v reškem vprašanju nikjer nič ne popusti niti Hrvatom, niti reškim avtonomistom.

Čudno je, da se nekateri mažarski časopisi pri tej priložnosti spominjajo tudi Hrvatske, kot solastnice Reke po znamenitem § 66. nagodbe iz l. 1868, po katerem so si Mažari začeli prisvajati Reko samo za se. Morda jih peče vest? Kaj še! Oni dobro vedo, kako je ta § 66. izkrivljen in kako so ga na krpici papirja prilepili na prvotno besedilo zakona, po katerem se Hrvati niso odrekli Reke. Ker se ni dalo drugače, morali so izmisliti tako zvijačo, samo da morejo postati gospodarji na Reki. Pa celo po tem novem § 66. niso Mažari sami gospodarji na Reki, nego le skupno s Hrvati. Reka se je proglasila za »condominium« mažarski in hrvatski. Toda ta »condominium« se je počasi razvil v pravo in jedino mažarsko gospodstvo na Reki, seveda nekaj tudi s pomočjo samih Rečanov, ki Hrvatov niso trpeli, nekaj pa radi hrvatske malomarnosti. Mažari so prezrli vsak vpliv hrvatske vlade pri urejevanju reškega vprašanja ter odbijali vsako zahtevo, da to zadevo reši regnikolarna deputacija, katere je končna uredba tudi po omenjenem paragrafu dovoljena. Že od prvega početka omenjene nagodbe si je prisvojil ogrski sabor vse zakonodavstvo tudi za Reko ter je tako ostalo do danes. Mažari so se do zdaj na Reki že tako ugnezdili, da imenujejo celo izkrivljeni § 66. drž. nagodbe med Ogrsko in Hrvatsko že »zastarelim in neizvedljivim«, a o kakšnih razpravah o tem vprašanju v regnikolarni deputaciji ni govora. Tako daleč smo

in najboljši kup zidajo šole, težji je odgovor na vprašanje: s kako pravico? Menihi, katerih je deset (pet očetov in pet bratov), morajo biti seveda tudi s tem zadovoljni, kar jim je ostalo, kajti brezvspešen je boj zoper nasilstvo. Mislim, da jim ne manjka potrebnih reči, a — kolikor sem videl — obilnosti ne poznajo in živé prav priprosto po navodilu velikega očaka sv. Frančiška.

Danes zjutraj ob šestih so se zbrali vsled večeršnjega dogovora moji tovariši Gorenjci v cerkvi sv. Antona. Po sv. maši se odpravimo za odhod, dobri o. Agostino nas še spremi do ceste, kjer se poslovimo in odpeljemo dalje. Akoravno na dveh »lojterskih« vozovih natlačeni imeli smo vendar prijetno vožnjo, lepo vreme in obširen razgled po beneških planjavah. Na desni strani gledamo nekdanjo trdnjavo Osoppo, kmalo pridemo v vas San Tomaso in slednjič v trg San Daniele, ki leži na griču in ima prav mestno podobo. O trdnjavi Osoppo, ki stoji na širokem griču blizo Gemone, moram opomniti, da so jo oblegali Avstrijci v prvi beneški vojski leta 1513. Toda niso je mogli premagati, ker jo je hrabro držal benečanski poveljnik Jeronim Savorgnan. Nekdanje utrdbe so pa dandanes zelo porušene.

že tedaj prišli, da se celo državni temeljni zakoni proglašajo zastarelimi in sicer le zato, ker se z njimi brani pravica hrvatskega naroda, a ne dopušča samovolja mažarskim nasilnikom.

Tako ravnanje je nezaslišano v pravni državi, za kakoršno hoče seveda veljati tudi Ogrska. Kaj bi rekli prosvetljeni narodi o takem postopku, ko bi jim bilo poznato, kaj vse Mažari počno, da si prisvojijo oblast nad sosednjimi zemljami, ki pripadajo k ogrski kroni. Toda oni znajo to vse prikriti ter svoje nasilje predstaviti kot neko pravo, utemeljeno v zakonu. In vendar je redkokateremu narodu tako potrebno spoštovati zakone, kakor mažarskemu, kajti samosilje, ki ga dandanes izvršuje nad svojimi zavezniki, more biti sčasoma ravno proti njim prav nevarno orožje.

Res je, da današnja večina zastopstva na Reki ne mara za Hrvate ter jih noče imeti za zaveznike v borbi za svojo avtonomijo. Toda hrvatska stvar vendar le tudi napreduje, in sicer ne samo v okolici Reke, nego tudi v samem mestu. In mi se nadejamo, da ni tako daleč čas, ko se bode Hrvatsko povzdignilo zopet do svoje veljave in do svojega ugleda. Kaj porečejo Mažari potem? Bodo li mogli še dalje v zvezi z laško irredento gaziti državne, temeljne zakone? Kaj Mažari mislijo, da Hrvatska zares ne bode nikdar več vstala ter zbrala vse svoje ude, ki so bili tekom časa po sili odtrgani od njenega trupla, a med njimi tudi Reko?

Pride, gotovo pride ta čas, da se to zgodi, kajti hrvatska ideja živi in napreduje vključ vsemu nasilju naših nasprotnikov, ki taje celo državne temeljne zakone, samo da morejo vspeti s svojimi nakanami proti Hrvatom in sploh proti Slovanom. Toda vsaka sila do vremena, pa tako bode tudi z mažarsko silo, katero brez dvoma skrši prej ali slej zjedinjena Hrvatska.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. avgusta.

Jugoslovani in večina. Znano je, da se Jugoslovanom, odkar so njihovi zastopniki v parlamentarni desnici združeni s Čehi in Poljaki, ni obrnilo dosti na bolje in da se morajo v svoji bedi tolažiti vedno le s samimi obljubami, dejanski se pa nihče ne ozira na naše opravičene zahteve. Ta okolnost je dala že mogim listom in zadnje dni tudi tržaški »Edinosti« povod, da so resno vprašali zaveznike slovenskih in hrvatskih poslancev v državnem zboru, kedaj pač store potrebne korake, da se zboljša neznošno stanje posebno obmejnih Slovencev. Tržaški list je objednem tudi omenil, da bi bila sicer dosedanja taktika naših zastopnikov lahko osodepolna. — Na te besede sedaj reaguje krakovski list »Czas« in pravi, da so Poljaki vedno lojalno podpirali zahteve svojih zaveznikov in so posebno Slovincem še za Taaffejeve dobe vedno radevolje podajali roko. Slovenci in njih časopisje naj bi se tedaj spominjali tega in ne pretili vedno, in lepo mirno vztrajali pri desnici, na katero so navezani, ker izvaň nje zanje ni prostora. — Iz teh besedij bi pač marsikdo sodil, da se nam v zvezi s Čehi in Poljaki najbrže še predobro godi, mejtem ko slovenski in hrvatski narod v resnici dosedaj razun morda par drobtin še nista prejela primerne plačila za svoje vztrajno delo pri desnici.

Shod mladočeških zaupnikov, ki je bil prvotno nameravan za tekoči mesec, se je po poročilu glasila posl. Pacaka preložil na mesec september. Kaj je dovedlo voditelje Mladočehov do tega koraka, se ne ve, vendar je pa bržkone temu vzrok neko nesporazumljenje, ki se je pojavilo v poslednjem času v krogu mladočeških deželnih in državnih poslancev. Razgovor bi se imel vršiti o stališču, ki naj je zavzemajo češki poslanci napram postopanju Thunove vlade. V to svrhu pa potreba jedinstvi, katere pa ravno sedaj manjka v krogu teh mož. Posebno se opaža to nesporazumljenje sedaj, ko je stopila v veljavo naredba glede davka na sladkor. Državni poslanci kot člani desnice dosedaj še niso pričeli nikake akcije, mej ljudstvom samim je pa že jelo nekaj vreti, ker se je pridružila temu tudi stara nezadovoljnost radi vednega preziranja čeških postulatov. Sklenili so toraj voditelji najbrže tako dolgo čakati, da se pojasni javno mnenje v tem oziru.

Dogodki v Belgradu. Prihodnji teden prične delovati aparat takozvanega naglega sode. Oficijelno poročilo — drugih poročil itak nič ne pride iz Belgrada v sedanjih kritičnih dneh, — pravi, da je bilo skupno prijetih 26 oseb in da jih je preiskovalni sodnik pet že oprostil, ostali aretovanci pridejo pred nagli sod. Prvi pride na vrsto napadovalec Knezević, za njim pa Pasić, Taušanović in drugi. Nekaj aretovancev je bilo že obsojenih na kratek zapor. Po uradnem poročilu je toraj vsa stvar zelo malenkostna in bi pač ne bilo potreba poseči po tako izrednem sredstvu. Toda ker vsakdo ve, koliko je resnice na teh uradnih poročilih in ker je tudi vsakemu jasno, zakaj si je najel Milan »zavratni napad« in postavil nagli sod, je tudi gotovo, da so zgorajšnji podatki povse neresnični in da je število aretovancev »zarotnikov« mnogo večje. Znano je tudi, da marsikateri »upornik« ne bo več tlačil trave po srbskih livadah, nagli sod bo izrekel nad njim svojo »javno« sodbo.

Kriza v Belgiji. Ministerstvo Van den Peereboom je odstopilo in prednik sedanjega kabineta načelnika, konservativni poslanec in zastopnik rodnega mesta Gent, 55letni Smet de Nayer je dobil nalogo za sestavo novega kabineta. Novi mož si je izprosil dva dni odloga, da se posvetuje s svojimi tovariši. Glavna ovira obstoji baje v tem, komu poveriti portfelj vojnega ministerstva. Kralj si želi na to mesto moža vojaka, ki bi bil ob enem vnet zagovornik obligatne vojaške službe. Kakor smo že včeraj naglašali, si opozicija ne more pripisovati na svoj rovaš padca sedanjega ministerstva, ker je vztrajal Van den Peereboom, dokler je bila jedina desnica glede vprašanja o preosnovi volilnega reda. Ker se je pa v poslednjem času izjavilo več desničarskih voditeljev za proporcionalni volilni sistem, ni mogel kabinetni načelnik kot nasprotnik tega sistema nič več ostati na svojem mestu. Smet de Nayer je baje izjavil kralju, da bo prevzel vladno krmilo le tedaj, ako dobi zagotovilo, da prodre njegov načrt, ki se v bistvu vjema z načrtom poslanca Teodora. Govori se, da prevzame vojni portfelj de Trooz, notranje zadeve Libaert, železniško ministerstvo Hubert, finance si pa baje pridrži kabinetni načelnik sam.

Admiral Dewey in Nemčija. Kakor znano, ameriški admiral ni hotel nič pozitivnega odgovoriti na vprašanje, koliko je resnice na poročilu newjorškega »Heralda« o njegovi izjavi glede Nemčije, in to dejstvo je še bolj oplašilo gotove nemške kroge. Iz Berolina je došla sedaj v pomirjenje razburjenih duhov uradna vest, da admiral ni govoril napominanih besedij. Ta izjava pa ni všeč »Heraldu« in z nova zatrjuje, da je vse res, kar je pisal o pogovoru admirala Deweya. Vsaka beseda, pravi ta list, nosi znak resnice. Admiralu je sicer žal, da so listi objavili njegove besede, toda preklical jih ne bo, ker je z njim jednekega mnenja sedem osmin ameriškega naroda. Amerikani niso toliko nasprotni nemškemu narodu, pač pa se pritožujejo nad postopanjem nemškega cesarja, ki se je ves čas špansko-ameriške vojske kazal hudega nasprotnika Amerikanov. — »Münch. N. Nachr.«, ki objavlja ta odstavek doslovno, pristavljajo na koncu tele besede: Potrpljenje Nemčije ima svoje meje. — Pač dokaz, da še vedno verujejo v resničnost teh besedij.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 3. avgusta.

(Umrl je) kot smo že na kratko sporočili, dne 31. julija opoldne v Olomucu preč. g. dr. Fridrik vitez Premerstein, stolni kanonik olomuškega kapitelja, papežev hišni prelat in apostol. protonotar. Porodil se je l. 1833 v Ljubljani, kjer je dovršil svoje študije in bil l. 1858 posvečen v duhovnika. Pastiroval je potem dalje časa kot kaplan in župnik v raznih župnijah. Leta 1870 mu je bil podeljen Wollwiz-Flachenfeldov kanonikat, l. 1881 je bil imenovan za neresidenčnega kanonika v Olomucu, kjer je bil kot tak v odsotnosti instaliran 7. julija. Namestoval ga je pri slovesnosti grof Belrupt. Pozneje se je preselil trajno v Olomuc. Pokojnik je bil član znane idrijske rodbine Premersteinov. Pokopan je bil danes dopoldne ob 9. uri. R. I. P.

(XIV. redna velika skupščina) družbe sv. Cirila in Metoda se je danes vršila na Vrhniki. O zborovanju obširneje poročamo jutri. Sinoči se je tem povodom na vrtu gostilne »pri Zvezdi« v Ljubljani zbralo mnogo odličnega občinstva, katero je prisrčno pozdravil družbe predsednik velečastiti g. msgr. Tomo Zupan. Trgovsko pevsko društvo je zapelo več lepih zborov.

(Družba sv. Mohorja.) Kakor smo že omenili, šteje letos družba sv. Mohorja 78 103 člane, torej 972 več od lani. Posebno nas veseli, da se je število udov v krški škofiji pomnožilo za 424. Napredovala je tudi lavantinska škofija za 364 in tržaško-koperska za 103 člane, nazadovala pa je ljubljanska za 149. Rokopisov je odbor dobil nad 55 ter jih vsprejel 17. Za prihodnje leto pripravlja odbor II zvezek »Slovenske pesmarice«, lepo okrašeno knjigo »Anton Martin Slomšek« in Ligvorijevo »Pripravo na smrt«. Upamo, da naši dični družbi ostanejo zvesti vsi dosedanji udje in se oglašé še novi. Dal Bog in požrtovalnost gospodov poverjenikov!

(Nedeljski shod.) Glasilu ljubljanskega magistrata akcija delavcev za volilno pravico v ljubljanski občinski zastop, kakor smo pričakovali, ni po volji. Volilno pravico privoščí samo delavcem izven Ljubljane. Prav rad bi socialne demokrate izigral proti krščanskim socialcem, ki so pričeli s sitnostmi in ki s sitnostmi ne nehajo. Sanja se mu torej o tem, da je bilo na nedeljskem shodu samo 200 ljudi in še ti večinoma socialni demokratje. Vsled tega, pravi, se je tudi volilo mešano predsedstvo. Kakor poznamo mi socialne demokrate, bi večine nikdar ne spustili iz rok, krščanski socialci pa so na nedeljskem shodu storili to in volili dva enakopravna predsednika, ker so s tem hoteli pokazati, da jim je za združeni nastop ljubljanskih delavcev. »Narod« pravi, da je bila Gostinčarjeva resolucija odklonjena in sprejeta resolucija socialnih demokratov, dočim je res, da socialni demokrati niti svoje resolucije predlagali niso, nego le k Gostinčarjevi resoluciji dostavek o samostojni volilni pravici žensk. Peče, peče »Narodovo« gospódo, da delavci niso lepo pri miru in da brijejo norce o »Narodovih« član-kih za volilno pravico v Belgiji in na Dunaju.

(Kdo je intelgenten?) »Narodu« se mora pripoznati, da stresa rešitve najtežjih vprašanj kar iz rokava. Včeraj je rešil vprašanje: Kdo je intelgenten? Intelgenten je tisti, ki ne hodi za procesijami, in ker socialni demokratje ne hodijo za procesijami, so oni »intelgentnejši del ljubljanskega delavstva«. Po tej logiki bi bili morda najintelgentnejši ljudje tisti, ki kradejo. Sedaj vsaj vemo, kaj je pravo, zrelo izobraženstvo. Nekateri ljudje pa niso teh mislij. Ravnokar je izšla knjiga »Vzgoja in omika ali izvir sreče«. »Narod« jo je posebno toplo priporočil učiteljem. Priporočil naj bi jo v prvi vrsti sebi. Čita naj v tej izborni knjigi o procesijah stran 26, koristno pa bi bilo, da se gospodje okoli »Naroda« o pravi omiki naučé na pamet vsaj strani 13 do 45.

(Iz celovške škofije.) Zlato mašo je dné 22. julija daroval v Št. Juriju nad Celovcem pred. g. duh. svetovalec in župnik Mih. Možič, rodom Žabničan. Občina in požarna bramba sta slavljena imenovali častnim članom in napravili lepo podoknico. Na dan slavnosti je daroval zlatomašnik slovesno sv. mašo; sentjurski domačin, tajnik J. Rozman, je v cerkvenem nagovoru poudarjal pomen tega dneva in duhovskega stanu. Iskreno čestitamo! — Župnijo Baldramsdorf je dobil č. g. Fr. Hilpert, župnik v Vajčahu. — Prestavljeni so č. g. provizor Karol Schiwitz iz Steinbichla v Šmarten na Ravni; kaplan H. Smažik v Prevaljah za provizorja v Št. Janž v Rožu; kaplan J. Fugger v Svečah za provizorja v Gorenče; kaplan Jurij Trunk v Šmihelu nad Pliberkom za provizorja v Kazaze. — Za prefekta prideta v Marijanišče č. g. semeniška duhovnika Jernej Pšeničnik in Jožef Štefan. — Umrl je dné 21. julija č. g. župnik in duhovni svetovalec Jožef Braun v Tigorčah, star 73 let. N. p. v m.! — Č. g. Ferd. Mayer, kaplan na Zgornji Beli, pride za provizorja v Tigorče. — Č. g. kaplan Anton Oberluggauer je prestavljen iz Greifenburga na Zgornjo Belo. — Do 6. sept. sta razpisani župniji Sv. Valburga in Tigorče. — Na župnijo Naborjet je prezentovan č. g. Fr. Holec, kanonik v Velikovecu. — Umrl je dné 30. jul. v bolnišnici v Gradcu č. g. Henr.

Binder, bivši župnik pri sv. Valburgi. Pred kratkim je bil stopil v pokoj. N. p. v m.!

(Iz Celovca) nam poročajo: Nadvojvoda Jožef Ferdinand, ki je prideljen k 17. polku, je dospel 29. julija po noči semkaj k vojaškim vajam.

(Demonstracije v Celovcu.) Iz Celovca, dné 1. avg.: Naši koroški ultranemški radikalci so v zadnjem času jako objestni. Dobernik in Lemiš kar besnita po shodih in unemata svoje poslušalce za najostrejši odpor zoper vlado in § 14. Včeraj smo imeli zopet komedijo v Celovcu. Dobernik in pristaši njegovi so uprizorili sinoči pravo komedijo! Ni jim dosti, da hujskajo in protestujejo po svojih shodih, z vso silo hočejo demonstracije prenesti tudi na ulico — Kot »freigewählter Abgeordneter« klical je Dobernik včeraj Celovčane z lepaki na cestnih vogalih k zborovanju pri »Zvonu«. Na dnevnem redu so bili: pogodba, § 14. in sladkorni davek. Pridrlo je na shod dosti ljudij, ker so bile demonstracije dogovorjene. Že prej so oni, ki so uprizorili shod, delali na to, da se shod razpusti, zakaj to so potrebovali, da je bilo ljudstvo navdušeno za poznejše demonstracije. Vladni zastopnik je shod razpustil. Strašno vpitje radi tega, klici »hajl«, »pereat«, »pfui« in tudi »živio« so se mešali. — Potem pa je šlo po mestu! Fakinaža je bila takoj zbrana — in to kaže vprizoritelj v pravi luči — in zdaj hajdi naprej po mestnih ulicah, stari in mladi, moški in ženske, nacionalci in rudečkarji, mestni očetje in njih volilci, — vse v pravi bratski ljubezni in zvezi! Klici »Nieder mit den Pfaffen«, »nieder mit Thun«, »nieder mit den Windischen«, kazali so, kam merijo Dobernik in njegovi sodrugí! — Najglasnejša je bila kajpak nezrela mladina! Počastili so s huronskim upitjem zlasti nekatera vladna poslopja, korarsko hišo, naš Mohorjevi dom in sv. Jožefa tiskarno. Mohorjevo hišo so posebej počastili; tolpa se je tam ustavila, zakričali so »die Wacht am Rhein«, in z raznimi klici dali duška svoji »ljubezni«. Nakrat se nekdo iz tolpe spomni, da tu stanuje profesor Apih, ter kriči: »es is a Schänd, dass a windischer Profesor an einer deutschen Anstalt ist«. — »Sein jô zwá drinn«, se oglasi drugi, a vsa množica kriči: »Nieder mit ihnen«, »nieder mit dem Apih« itd. Uverjeni smo, da tako »hajlanje« g. profesorja v žapuškem Tuskulu prav nič ne moti. — Posebno pa so razgrajali počastili novi »Bismarckring«, oziroma tam stječo nemško tiskarno sv. Jožefa, kjer so razbili več oken. Policija je izgrede mirno gledala; naj le dajajo duška svojim čustvom. — Demonstracija se je godila kajpak strogo v znamenju nemštva, — rudečkarji pa so pridno pomagali. »Wacht am Rhein« in »Lied der Arbeit« sta se posestrili! — Daleč so prišli naši nacionalci. S pomočjo populidne druhali hočejo imponirati na zgoraj, hočejo izpodbiti drugim stole, da se sami usedejo nánje. Fej!

(Kmetijsko zadrugo) so minulo nedeljo ustanovili v Št. Ilju pod Turjakom na Štajerskem. Možje, izvoljeni v predstojništvo in nadzorništvo ter zanimanje naroda so nam porok, da se bo zadruga krepko razvijala in razcvitala. Vivant sequentes!

(Nesreča na južni železnici.) Škodo vsled nesreče na južni železnici pri Rikarjivasi na Koroškem cenijo na 200 000 gld. Promet na tej progí je zopet otvorjen.

(Mesečni pregled.) Minuli mesec julij je bil dosti topel. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celsijevih stopnjah: Ob sedmih zjutraj 15.4°, ob dveh popoldne 24.7°, ob devetih zvečer 18.6°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 19.6° za 0.1° pod normalom. — Opazovanja na tlakomeru dajo 736.2 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 0.2 mm nad normalom. — Mokrih dnij bilo je 15, padlo pa je vsega skupaj 73.2 mm dežja. — Izmed vetrov sta prevladovala jugovshod in jug.

(»Glasbene Zore«) 1. zvezek je danes izšel s poldrugo polo in z naslednjo vsebino: »Pevski poziv«, besede F. G-eve, »Tak si lepa«, besede S. Jenkove, »Poslanec«, zložil F. S. Finžgar, in »Kaj iščeš tu, lovec?« zl. F. G. — »Zora« izhaja 16. vsakega meseca in stane za pol leta 1 gld. 50 kr.

(Za streljanje proti toči) postavilo je vodstvo kmetiške šole grmske že tretjo štacijo. Prva je na Trški gori tik cerkve; postavljena je bila že v prošlem letu. Druga je na takozvanem Cavzar-

jevem vrhu nad vinogradom gosp. dr. Suppana, tudi na Trški gori. Tretja pa v Cerovcih pri Smoleni vasi. Najpripravnejše in najcenejše napravljena je neki ona na Cavzarjevem vrhu. Kdor si misli tako štacijo napraviti, naj si torej to ogleda. Streljanje je, kakor se sploh in to od priprostih kmetov sliši, prav dobrega vspeha. Zato je le želeti, da bi se še več strelnih štacij postavilo, ne pa ljudi še odgovarjalo za iste kaj potrositi.

(Poboj.) V nedeljo zvečer je zabodel dosedaj še neznan zločinec Antona Možino, posestnikovega sina iz Zaplane, pred gostilno P. Kavčiča na Cesti ter mu zadal v vrat tako rano, da je v malo urah umrl. Dva sumljiva fanta so že prijeli. — Isti dan po noči so se sprli fantje v gostilni Ivane Končan v Krškem. V pretepu je dobil klobučarski pomočnik Ant. Božič iz Krškega več nevarnih sunkov z nožem in so ga morali prepeljati v bolnico v Brežicah. Tri sumljive so izročili sodišču v Krškem.

(Ustrelil) je nekega kmeta grofa Thurna gozdar iz Železne Kaple. Povoda za to ni imel! Kmet zapusti vdovo s peterimi otroci.

(Utonili so) pri zadnji nesreči na Reki Fr. Stifler z Ogrskega, B. Schertler iz Brna in kurjač J. Smernik. Po drugih virih so utonili trije podčastniki in dva brodarja.

(Upravna Save.) Te dni so pričeli z uravnavo Save. Delo bode bržčas trajalo več let, kar je gotovo prepočasí.

(Nesreča na Savi.) Dne 28. julija zvečer dogodila se je pri Sjekovcu na Savi velika nesreča. Ladija »Hungaria« je zadela ob tovorno ladijo, ki je bila naložena s kalcijevim karbidom. Udarec je bil tako silen, da se je karbid unel in ladija razletela. Škode je do 100.000 gld., utonili so trije brodarji.

(Hrvatska umetnica.) Iz Monakova se poroča, da je uprava dvorne opere ponudila hrvatski umetnici Milki Trnina 28 000 gld. letne plače, a da je to ponudbo odklonila, ker hoče na zimo zopet v Ameriki gostovati.

(Črnogorske dijake) je srbska vlada iztirala. Prepeljali so jih v Zemun, odtod so se preko Reke vrnili v domovino.

(Admiral Dewey) je dne 1. t. mes. na ladiji »Olympia« zapustil tržaško pristanišče ter se obrnil proti Napolju.

(Velike zbirke razglednic.) Knjigar Geibel v Lipskem ima nabranih že okolu 80.000 različnih razglednic, knjigar Metzner v Nordhausenu 60000, neki Lindmann v Fürthu 40.000 itd. Vse te razglednice imajo urejene po abecednem redu ali pa zemljepisno.

(Razume pa tudi zna) Nekje v Italiji so slavili majhno svečanost, ko je bilo dovršeno neko poslopje. In zidarski polir je imel sledeči govor: »Gospoda moja! Sedaj, ko je stavba enkrat gotova, se spodobi, da se spomnimo tudi tistih, ki so napravili tako lepo poslopje. Imenovati moram prvič: teoretika, ki razume, pa ne zna, praktika, ki zna, pa ne razume nič; tretjič: praktičnega teoretika, ki razume pa tudi zna, to je namreč zidarski polir in to sem jaz — slava! slava! slava!»

(Štiri milijone žensk) si služi v Ameriki svoj kruh v vseh mogočih službah. Tretjina v javnem življenju službujočih oseb je ženskih. Tako n. pr. je 250.000 učiteljic, 34.519 je učiteljic glasbe in 10 000 učiteljic drugih umetnostij; 1143 žensk pridiguje; 888 je žurnalistkinj in blizu 3000 si jih zasluži vsakdanji kruh s pisateljvanjem in pesnikovanjem. 208 jih je pravdnic, 279 tajnih policistkinj, 2 živinozdravnici. Tri mlade dame v New-Yorku imajo lastno kovačnico. Neka dama v San Francisku dobiva letnih 10 000 funtov sterlingov kot ravnateljica neke zavarovalne družbe, in v Lewistonu ima neka dama obširno delavnico za obuvala. V Astoriji so največje vrtnarije v ženskih rokah, in skoro najboljša godba v New-Yorku obstoji iz samih žensk. V Georgiji ženske raznašajo pisma. Da so ženske nastavljene v železniških službah, ni že nič nenavadnega. Neka dama v Louisiani si prisluži denar s tem, da piše za druge ljudi pisma. Da pa zlasti po tovarnah kar mrgoli samih žensk, tega skoro ni treba omenjati.

(Previdno.) »Krasna dekle tam pri glasovirju! Ali je Vaša hčerka?« — »Ne, jaz je niti ne poznam.« — »Tako, potem pa naj ta goska že neha!»

Društva.

(Koncert) priredi bralno društvo na Bledu v nedeljo dne 6. avgusta v zdravilišni dvorani s prijaznim sodelovanjem gospic F. Verhundeve, operne pevke, in Ide Hofmannove. — Vspored: 1. A. Foerster: »Ljubica«, mešan zbor. 2. Evgen grof Aichelburg: »Zu Ender«, poje gospica F. Verhundeve, spremlja gospica I. Hofmannova. 3. A. Nedved: »Njega ni«, gg. F. Verhundeve in I. Hofmannova. 4. A. Nedved: »Ljubezen in pomlad«, moški zbor. 5. Ant. Nedved: »Vojaci na pot«, moški zbor. 6. A. Nedved: »Pogled v nedolžno oko«, gospica F. Verhundeve in I. Hofmannova. 7. R. Wagner: »Arija Sente« iz opere »Der fliegende Holländer«, gg. F. Verhundeve in I. Hofmannova. 8. A. Foerster: »Venec Vodnikovih pesmi«, mešan zbor s spremljevanjem orkestra. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnice se dobivajo pri gg. P. Homannu, trgovcu, in B. Lergetporerju, fotografu. — Cene sedežem: Cercle-sedež gld. 1-50, numerirani sedež gld. 1. — Pevci in pevke bralnega društva nastopijo v narodni noši. — K obilni udeležbi vabi najljubnejše

odbor.

(Mestna hranilnica v Novem Mestu.) V mescu juliju je 180 strank vložilo 47.719 K 42 h, 150 strank dvignilo 31.808 K 04 h, toraj več vložilo 15.911 K 38 h; 8 posojil se je izplačalo 10.040 K — h, stanje vlog 1.276 107 K 61 h, denarni promet 192.179 K 08 h.

(Mestna hranilnica v Radovljici.) — V mesecu juliju t. l. je 140 strank uložilo 23378 gl. 85 kr., 103 stranke vzdignile 13782 gl. 51 $\frac{1}{2}$ kr., 27 strankam se je izplačalo posojil 11985 gld., denarni promet 97463 gld. 59 $\frac{1}{2}$ kr.

Telefonska in brzojavna poročila

Vrhnika, 3. avgusta. Vsprejem skupščinarjev je bil lep in prisrčen. Izvršilo se je vse v najlepšem redu, le volitev je bila zelo burna; mesto Koblarja je bil izvoljen Šubic.

Gorica, 3. avgusta. Mestni zastop je sklenil protest proti povišanju davka na sladkor.

Brno, 3. avgusta. »Lid. Novine« poročajo, da predloži grof Thun še tekom tega meseca dunajsko volilno reformo in jezikovni zakon za češka avtonomna oblastva cesarju v potrjenje.

Brno, 3. avgusta. »Mor. Orlice« potrjuje vest, da je za praško nadškofijsko stolico odbran budjejeviški škof dr. Riha.

Bruselj, 3. avgusta. Smet de Nayer si je izprosil pri kralju dva dni odloga, da se konečno izjavi o sestavi kabineta. Poleg proporcionalne volitve bo zastopala nova vlada tudi splošno vojaško dolžnost.

Pariz, 2. avgusta. Zagovornika ekskapitana Dreyfusa sta navedla 13 prič, ki bodo vse izpovedale ugodno za obtoženca.

Peterburg, 3. avgusta. Za gradnjo pristanišča v Port Arturju proračunava vlada 11 milijonov rubljev.

Newyork, 2. avgusta. Velik orkan je povzročil minuli petek v pokrajini San Domingo ogromno škodo. V pristanu so se potopile tri ladije. Življenje si je rešil samo jeden mož.

Melusine-ustna in zobna voda

deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica 50 kr. 2 567 6

Jedina zaloga

lekarna Milana Leustek-a v Ljubljani, Realsjeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta. Zaloga vseh preizkušenih zdravil. Razpošilja z obratno pošto.

Umrli so:

1. avgusta. Valentin Premk, paznik, 62 let, Cesta na Kodeljevo 1, spridenje jeter.

Oena žitu na dunajski borzi

dné 2. avgusta 1899.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za jesen	gl. 8-58 do gl. 8-60
Rž za jesen	» 6-99 » » 7-—
Turšica za sept.-okt.	» 5-08 » » 5-10
» » maj-junij	» 5-10 » » 5-12
Oves za jesen	» 5-73 » » 5-74

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m., srednji zračni tlak 736-0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
2	9. zvečer	738-1	20 0	sl. sever	jasno	0-0
3	7. zjutraj	737-3	15 4	sl. jvzh.	jasno	0-0
	2 popol.	735-6	26 0	sr. jug	del. oblač.	

Srednja večerajšnja temperatura 19-9 normale: 19-7°.

Barve za umetnike, düsseldorfске, dr. Schönfelda, v pušicah, za akademične slikarje, ter Kaspar-jeve in Spitzauer-jeve, dobé se pri tvrdki **BRAT AEBERL v Ljubljani**, Frančiškanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 228 7 11-5

Dvoje stanovanj,

jedno s štirimi sobami oddá se takoj ali **1. novembra 1899**; drugo z dvema sobama se oddá **1. novembra 1899** v **Kotodvorskih ulicah št. 11.** 646 3-1

Naznanilo.

Posestvo na prijaznem Zg. Rožniku pri Ljubljani

s cvetočim gostilničarskim obrtom je na prodaj. — Polovica domenjane cene bode takoj izplačati. — Druge pogoje izvedó resni kupovalci pri lastniku **Matiji Peršin-u** na Zgornjem Rožniku.

Posredovalci se odklanjajo. 636 3-3

Št. 25112. 634 3-2

Razpis.

Radi oddaje zidarskih in drugih stavbno-obrtniških del za gradnjo nove **grofice Stubenbergove ubožnice** vršila se bode

dné **21. avgusta 1899** ob **10. uri dopoldne**

javna pismena ponudbinska razprava

pri podpisnem mestnem magistratu v pisarni mestnega stavbnega urada, kjer so tudi vsi načrti, proračuni, pogoji in drugi zadevni pripomočki ob navadnih uradnih urah vsakemu na upogled razgrnjeni.

V ponudbah, katere je zapečateni in s petodstotnim na podlagi skupnih zneskov določenim vadijem opremljene do določenega časa vložiti, navéduj ponudnik jednotne cene in na njih proračunjenih skupne zneske s številkami in besedami.

Pripominja se, da se sme ponuditi za vsa dela vkup, ali pa za razna obrtniška dela ali skupine posebej, ter da se na ponudbe, katere se bodo pogojno glasile, ali na take, katere bodo prekasno vložene, ne bode oziralo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 22. julija 1899.

Koverta s firmo in vizitnice

priporočá

,Katol. Tiskarna, v Ljubljani.

Nove šolske klopi

633 so po nizki ceni na prodaj 3-2

v Ljubljani, Parne ulice št. 8.

Priporočilo.

Za šolski okoliš **Šmartno pri Kranju** se je dozdialo **ново poslopje za trirazredno ljudsko šolo**. Stavbo je prav solidno izvršil gospod

Jurij Jenko

zidarski mojster in stavbinski podjetnik na Jami pri Mavčičah.

Pri komisijskem ogledovanji, ki se je vršilo dné 27. julija, je komisija spoznala, da je zgradba v vseh delih in strokah prav dobro izvršena. Podjetnik se je natanjko držal načrtov in je stavbo izvršil še prej, kakor je bilo po pogodbi določeno.

Zaradi tega podpisani krajni šolski svet imenovanega podjetnika more najtopleje priporočati.

Krajni šolski svet v Šmartnem pri Kranju,

dné 2. avgusta 1899. 645 1-1

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Giro-konto (hranilne vloge v tek. računu), obresti od dné do dné po 4 $\frac{1}{2}$ %. Poštno-hranilnišne položnice na razpolago.

Dunajska borza.

Dné 2. avgusta.	Dné 2. avgusta.	Dné 2. avgusta.
Skupni državni dolg v notah	100 gld. 35 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.
Skupni državni dolg v srebru	100 » 20 »	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.
Avstrijska zlata renta 4%	118 » 85 »	Državne srečke l. 1864, 100 gld.
Avstrijska krona renta 4% 200 kron	100 » 05 »	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron
Ogerska zlata renta 4%	118 » 80 »	Tisine srečke 4% 100 gld.
Ogerska krona renta 4% 200	96 » 45 »	Dunavske vravnave srečke 5%
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	901 » — »	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878
Kreditne delnice, 160 gld.	387 » 40 »	Posojilo goriškega mesta
London vista	120 » 47 $\frac{1}{2}$ »	4% kranjsko deželno posojilo
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 » 75 »	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%
20 mark	11 » 74 »	Prijoritete obveznice državne železnice
20 frankov (napoleonor)	9 » 54 »	» » južne železnice 3%
Italijanski bankovci	44 » 45 »	» » južne železnice 5%
C. kr. cekini	5 » 66 »	» » dolenskih železnic 4%
		Kreditne srečke, 100 gld.
		4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.
		Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.
		Rudolfove srečke, 10 gld.
		Salmove srečke, 40 gld.
		St. Genois srečke, 40 gld.
		Waldsteinove srečke, 20 gld.
		Ljubljanske srečke
		Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.
		Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.
		Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.
		Akcije južne železnice, 200 gld. sr.
		Splošna avstrijska stavbinska družba
		Montanska družba avstr. plan.
		Trboveljska premogarska družba, 70 gld.
		Papirnih rubljev 100

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba „**MERCUR**“ l., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvaréh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.